

แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์วิชาประวัติศาสตร์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เล่มที่ 1

วิเคราะห์ความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์

จัดทำโดย

นางสาววาสนา ศรียอด

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

โรงเรียนวังหลวงพิทยาสรรพ์ อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

คำนำ

แบบฝึกทักษะเล่มที่ 1 เรื่อง วิเคราะห์ความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ ฉบับนี้เป็นเอกสารประกอบแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ วิชาประวัติศาสตร์ไทย ซึ่งเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในรายวิชาประวัติศาสตร์ไทย รหัสวิชา ส 31103 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยแบบฝึกทักษะชุดนี้มีทั้งหมด 6 เล่ม ดังนี้

แบบฝึกทักษะเล่มที่	เรื่อง
1	วิเคราะห์ความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์
2	วิเคราะห์ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทย
3	วิเคราะห์ประเด็นสำคัญในประวัติศาสตร์ไทย
4	วิเคราะห์ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ต่อชาติไทย
5	วิเคราะห์ผลงานของบรรพบุรุษไทยต่อการพัฒนาชาติไทย
6	วิเคราะห์ความสำคัญและแนวทางการอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย

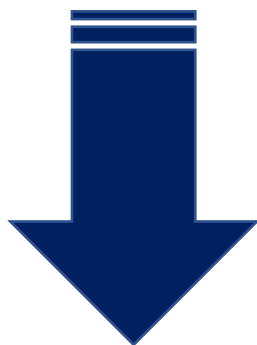
แบบฝึกทักษะเล่มที่ 1 นี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการเรียนรู้ของนักเรียน โดยมุ่งให้นักเรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ และนำไปสร้างองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ได้ นอกจากนี้นักเรียนจะได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ในประเด็นต่างๆ ประกอบด้วย ทักษะการวิเคราะห์ ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ อย่างเป็นระบบ มีแบบแผนขั้นตอน เข้าใจง่าย ซึ่งผู้สร้างหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะสามารถส่งเสริมและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้อยู่ในระดับสูงและผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดได้

วาสนา ศรียอด

ครูผู้สอน

จุดประสงค์การใช้แบบฝึกทักษะ

1. บอกความหมายและความสำคัญของวิธีทางประวัติศาสตร์ได้
2. อธิบายขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ได้
3. อธิบายลักษณะของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้
4. อธิบายวิธีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้
5. ใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์อธิบายประเด็นที่กำหนดให้ได้

วิธีการทางประวัติศาสตร์คืออะไร
มีกี่ข้อ อย่างไร สิ่งใดน่าเชื่อถือ ไปดูกัน

คำชี้แจงในการทำแบบฝึกทักษะ

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

- 1) นักเรียนเตรียมแบบฝึกทักษะมาเรียนทุกครั้งตามลำดับเนื้อหาของการเรียน
- 2) นักเรียนอ่าน/ทำความเข้าใจจุดประสงค์ คำชี้แจง และสรุปสาระสำคัญของเนื้อหาในแบบฝึกทักษะที่กำหนดในแบบฝึกทักษะแต่ละชุดโดยละเอียดและหากมีข้อสงสัยให้ซักถามครู/เพื่อนได้ตลอดเวลา
- 3) นักเรียนต้องทำกิจกรรมและแบบฝึกทุกข้อด้วยตนเอง ตามวิธีการ/ขั้นตอน/เวลาที่กำหนดไว้ในแบบฝึกทักษะอย่างเคร่งครัด โดยไม่ข้ามขั้นตอน
- 4) นักเรียนสามารถปรึกษาเพื่อน/ครูได้เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการใช้แบบฝึกทักษะ
- 5) นักเรียนต้องปฏิบัติตามกิจกรรมการเรียนในชั้นเรียนทุกกิจกรรมด้วยความเอาใจใส่ มีความเพียรพยายามอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา
- 6) หลังจากดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนแล้ว นักเรียนควรทบทวนและฝึกทำแบบฝึกทักษะด้วยตนเองหลายๆครั้ง เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจและทักษะในการคิดวิเคราะห์ของตนเองให้เกิดความชำนาญ
- 7) นักเรียนต้องมีวินัยและมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองในการทำกิจกรรมการเรียนและการทำแบบฝึกทักษะทุกครั้ง โดยไม่ลอกคำตอบหรือวิธีทำจากเพื่อน
- 8) นักเรียนต้องมีความเชื่อมั่นในตนเองว่าสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาการเรียนได้ด้วยความมุ่งมั่นและอดทน
- 9) เมื่อเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้ง นักเรียนสามารถศึกษา/สืบค้น/ใช้สื่ออื่นๆ ประกอบการเรียนเพื่อเสริมทักษะความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาการเรียนของตนเองได้ตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล

วิธีการทางประวัติศาสตร์

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านเนื้อหาต่อไปนี้อย่างละเอียดแล้วทำความเข้าใจในสาระและประเด็นความรู้ที่สำคัญๆ ก่อนทำกิจกรรมในใบงานและแบบฝึกทักษะ (ใช้เวลา 20 นาที)

สาระสำคัญ

วิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นการรวบรวม พิจารณาไตร่ตรอง วิเคราะห์และตีความ จากหลักฐานแล้วนำมาเปรียบเทียบอย่างเป็นระบบ เพื่อ อธิบายเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในอดีต ว่าเหตุใดจึงเกิดขึ้น หรือเหตุการณ์ในอดีตนั้นได้เกิดและคลี่คลายอย่างไร ซึ่งเป็นความมุ่งหมายที่สำคัญ ของการศึกษาประวัติศาสตร์ โดยหลักฐานที่นำมาสรุปความรู้นั้นจะต้องกว้างขวางละเอียดลออ และสามารถตรวจได้ทุกชิ้น เพื่ออ้างอิงได้ว่าหลักฐานนั้นมีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด

ความหมาย และความสำคัญ

วิธีการทางประวัติศาสตร์ หมายถึง กระบวนการสืบค้นเรื่องราวในอดีตของสังคมมนุษย์ เริ่มต้นที่ความอยากรู้อยากเห็นของผู้ต้องการศึกษาและต้องการสอบสวนค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง จากร่องรอยที่คนในอดีตได้ทำไว้และตกทอดเหลือมาถึงปัจจุบัน โดยไม่หลงเชื่อคำพูดของใครคนใด คนหนึ่ง หรืออ่านหนังสือเพียงเล่มใดเล่มหนึ่งแล้วเชื่อว่าเป็นจริง สิ่งที่ต้องทำเป็นอันดับแรกของการสืบค้นอดีต เมื่อมีประเด็นที่ต้องการสืบค้นแล้ว คือการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์อย่างกว้างขวางและละเอียดลออ ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น สอบถามผู้รู้ ศึกษาเอกสาร เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง ตรวจสอบข้อมูลจากหลักฐานทุกชิ้นด้วยจิตสำนึกว่า หลักฐานไม่ได้ บอกความจริงทั้งหมด หรือบอกความจริงเสมอไป แล้วรวบรวมข้อเท็จจริงที่ได้ จากนั้นนำเสนอผล ที่ศึกษาได้พร้อมอ้างอิงหลักฐานให้ชัดเจนเพื่อให้ผู้อื่นตรวจสอบ หรือศึกษาค้นคว้าต่อไปได้

การศึกษาประวัติศาสตร์ มีปัญหาที่สำคัญอยู่ประการหนึ่ง คือ อดีตที่มีการฟื้นหรือจำลองขึ้นมาใหม่นั้น มีความถูกต้องสมบูรณ์และเชื่อถือได้เพียงใด รวมทั้งหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร และไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ที่นำมาใช้ เป็นข้อมูลนั้น มีความสมบูรณ์มากน้อยเพียงใด เพราะเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์มีอยู่มากมายเกินกว่าที่จะศึกษาหรือจดจำได้หมด แต่หลักฐานที่ใช้เป็นข้อมูลอาจมีเพียงบางส่วน

ดังนั้น วิธีการทางประวัติศาสตร์จึงมีความสำคัญเพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้ศึกษาประวัติศาสตร์ หรือผู้ที่จะเรียนรู้ประวัติศาสตร์จะได้นำไปใช้ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง ไม่ลำเอียง และเกิดความน่าเชื่อถือได้มากที่สุด

ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์

ในการสืบค้น ค้นคว้าเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ มีอยู่หลายวิธี เช่น จากหลักฐานทางวัตถุ ที่ขุดค้นพบ หลักฐานที่เป็นการบันทึกลายลักษณ์อักษร หลักฐานจากคำบอกเล่า ซึ่งการรวบรวมเรื่องราวต่างๆ ทางประวัติศาสตร์เหล่านี้ **เรียกว่า วิธีการทางประวัติศาสตร์**

ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การตั้งประเด็นที่จะศึกษา นับว่าเป็นขั้นตอนแรกของวิธีการทางประวัติศาสตร์ ที่นักประวัติศาสตร์ หรือผู้สนใจทางประวัติศาสตร์มีความสนใจอยากรู้ เหตุการณ์ประวัติศาสตร์ตอนใด ตอนหนึ่ง โดยตั้งประเด็นคำถามว่า ศึกษาเรื่องอะไรในช่วงเวลาใด ทำไมจึงต้องศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 สืบค้นและรวบรวมข้อมูล ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ คือ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สามารถสอบสวนเข้าไปให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นได้ ประกอบด้วยหลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ คำบอกเล่าของผู้เห็นเหตุการณ์ และหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น ศิลาจารึก จดหมายเหตุ บันทึกและเอกสารต่างๆ ในการสะสม และรวบรวมข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ นักประวัติศาสตร์จำเป็นต้องใช้วิจารณญาณของตนสำรวจ เนื่องจากข้อมูลแต่ละประเภทเป็นผลิตผลที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นโดยมีจุดประสงค์ที่แตกต่างกัน ดังนั้นต้องค้นหาต้นตอหรือสาเหตุของข้อมูลอย่างลึกซึ้งเท่าที่จะทำได้ เพื่อป้องกันมิให้ข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ถูกบิดเบือน

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์และตีความข้อมูลทางประวัติศาสตร์ โดยการนำข้อมูลที่ได้สืบค้นรวบรวม คัดเลือก และประเมินไว้แล้วนำมาพิจารณาในรายละเอียดทุกด้าน ซึ่งนักประวัติศาสตร์ต้องใช้เหตุผลเป็นแนวทางในการตีความเพื่อนำไปสู่การค้นพบข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ที่ถูกต้อง

ขั้นตอนที่ 4 การคัดเลือกและประเมินข้อมูล นักประวัติศาสตร์จะต้องนำข้อมูลที่ได้รวบรวมไว้มาคัดเลือก และประเมินเพื่อค้นหาความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ที่ต้องการทราบ

ขั้นตอนที่ 5 การเรียบเรียงรายงานข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ ที่ได้รับอันเป็นผลมาจากการวิเคราะห์และการตีความข้อมูล หรืออธิบายข้อสงสัย เพื่อนำเสนอข้อมูลในลักษณะที่เป็นการตอบตลอดจนความรู้ ความคิดใหม่ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าในรูปแบบการรายงานอย่างมีเหตุผล

ลักษณะของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

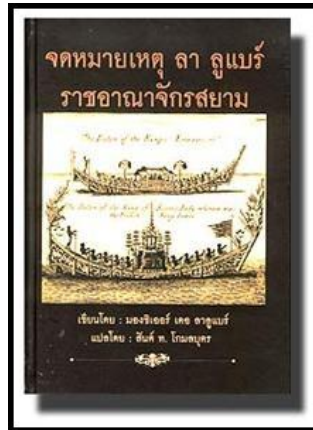
หลักฐานทางประวัติศาสตร์ คือ ร่องรอยพฤติกรรม การพูด การเขียน การประดิษฐ์คิดค้นการดำรงชีวิตของมนุษย์และสิ่งที่มีอยู่ภายในหลักฐานก็คือร่องรอย ความรู้สึกนึกคิด โลกทัศน์และจารีตประเพณีของมนุษย์ในอดีตที่อาจ ตกทอดถึงปัจจุบัน โดยมีร่องรอยอยู่ในธรรมชาติและวัฒนธรรมของมนุษย์หลักฐานทางประวัติศาสตร์แบ่งออกได้หลายลักษณะซึ่งขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในแบ่ง ดังนี้

ใช้ลำดับความสำคัญเป็นเกณฑ์ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1) **หลักฐานชั้นต้น primary sources** หมายถึง คำบอกเล่าหรือบันทึกของผู้พบเห็นเหตุการณ์หรือผู้ที่**เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์โดยตรง** เกิดขึ้นแล้วบันทึกเองหรือทำขึ้นเองทันทีโดยไม่มีการทำขึ้นทีหลัง ได้แก่ บันทึกการเดินทาง จดหมายเหตุ จารึก รวมถึงสิ่งก่อสร้าง หลักฐานทางโบราณคดี โบราณสถาน โบราณวัตถุ เช่น โบสถ์ เจดีย์ วิหาร พระพุทธรูป รูปปั้น หม้อ ไห ฯลฯ

2) **หลักฐานชั้นรอง secondary sources** หมายถึง ผลงานที่เขียนขึ้น หรือเรียบเรียงขึ้น **ภายหลังจากเกิดเหตุการณ์นั้นแล้ว** โดยอาศัยคำบอกเล่า หรือจากหลักฐานชั้นต้นต่างๆ ได้แก่ ตำนาน วิทยานิพนธ์ บทเพลง ทะเบียนราษฎร หนังสือแห่งกาลเวลาต่างๆ เป็นต้น

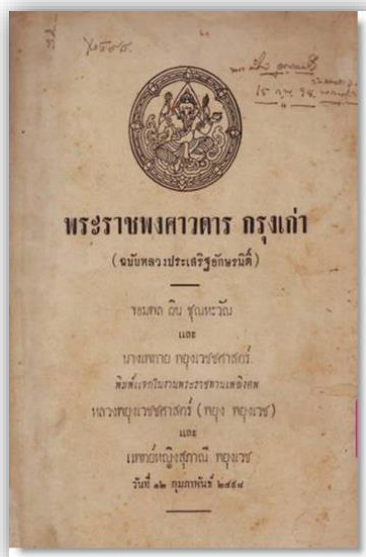
ตัวอย่างหนังสือเกี่ยวกับประวัติศาสตร์

พงศาวดารสกลรัชกาลที่ 2

ใช้ลายลักษณ์อักษรเป็นเกณฑ์ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1) **หลักฐานลายลักษณ์อักษร** คือ หลักฐานที่เป็นตัวหนังสือ ได้แก่ จารึก ตำนาน บันทึกความทรงจำ เอกสารทางราชการ ชีวประวัติ จดหมาย ส่วนตัว หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร กฎหมาย วรรณกรรม เช่น

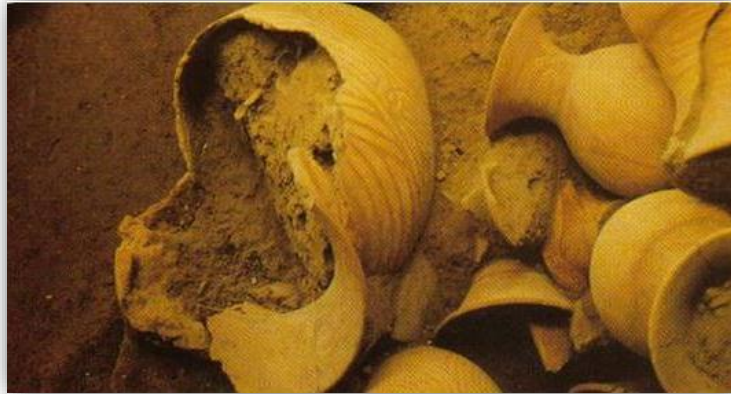

พระราชพงศาวดารกรุงเก่า

จดหมายเหตุลาลูแบร์

2) **หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร** คือ หลักฐานที่เป็นวัตถุ ซึ่งเป็นหลักฐานทางโบราณคดี ได้แก่ รูปเคารพ มหาวิหาร โครงกระดูกมนุษย์ กระดูกสัตว์

ภาชนะดินเผาที่เขียนลายด้วยสีแดง จากแหล่งโบราณคดีบ้านเชียง จ.อุดรธานี

ตัวอย่างลักษณะของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ค้นพบ

1) **หลักฐานทางศิลปกรรมและโบราณคดี** หลักฐานทางศิลปกรรมที่สำคัญ คือ ศิลปวัตถุแบบอู่ทอง ศิลปวัตถุแบบลพบุรี ศิลปวัตถุแบบทวารวดี นอกจากนี้ได้แก่เหรียญกษาปณ์ ซากอิฐปูนของวัดวาอาราม พระพุทธรูป เครื่องใช้ตามบ้านเรือน ฯลฯ

2) **หลักฐานของจีนราชวงศ์ต่างๆ** โดยเฉพาะหลักฐานของจีนสมัยราชวงศ์ฮั่น บันทึกของนักพรต นักบวช เช่น บันทึกของสุมาเจียน จูตาทกวน และหลักฐานของจีนที่ปรากฏในพงศาวดารภาคต่างๆ

3) **หลักฐานที่เป็นหนังสือเก่า** หนังสือเก่านั้นมักจะเขียนลงบนสมุดข่อยหรือใบลาน เช่น ตำนานสิงหนวัติ (เล่าเรื่องตั้งแต่พระเจ้าสิงหนวัติอพยพมาจากเหนือ) , งามเทววงศ์ (เป็นเรื่องเมืองหริภุญไชย) , รัตนพิมพวงศ์ (เป็นตำนานพระแก้วมรกต) , สิทินิทาน (เป็นประวัติพุทธศาสนาและประวัติเมืองต่างๆ ในลานนาไทย) , จุลลยุทธกาลวงศ์ (เป็นพงศาวดารไทย ตั้งแต่สมัยพระเจ้าอู่ทอง ตลอดสมัยอยุธยา) , ตำนานสุวรรณโคมคำ และตำนานมูลศาสนา (เป็นเรื่องราวประวัติศาสตร์ไทยก่อนสมัยสุโขทัย)

***** ปัญหาของหลักฐานที่เป็นหนังสือเก่า คือ เราไม่ทราบว่ามีบันทึกเขียนไว้เมื่อไร มีความจริงแค่ไหน และแต่งเติมเพียงใด**

4) หลักฐานที่เป็นศิลาจารึก ศิลาจารึกถือว่าเป็นหลักฐานที่สำคัญมากในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยในระยะเริ่มแรกสมัยสุโขทัย ที่สำคัญได้แก่ ศิลาจารึกหลักที่ 1 (จารึกพ่อขุนรามคำแหง) , ศิลาจารึกหลักที่ 2 (จารึกวัดศรีชุม) , ศิลาจารึกหลักที่ 3 (จารึกนครชุม) , ศิลาจารึกหลักที่ 4 (จารึกวัดป่ามะม่วง) , ศิลาจารึกหลักที่ 8 ข. (จารึกวัดพระมหาธาตุ) , จารึกหลักที่ 24 (จารึกวัดหัวเวียงไชยา) , จารึกหลักที่ 35 (จารึกดงแม่นางเมือง นครสวรรค์) , จารึกหลักที่ 62 (จารึกวัดพระยืน ลำพูน) ฯลฯ

***** ศิลาจารึกให้ลำดับหลักตามการค้นพบ ก่อน – หลัง**

5) หลักฐานพวกที่เป็นพงศาวดาร พระราชพงศาวดารสยามมีมากมาย แต่ที่มีความสำคัญต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ไทย ได้แก่

- 5.1) พระราชพงศาวดารสยามที่แต่งในสมัยอยุธยา คือ ฉบับหลวงประเสริฐ
- 5.2) พระราชพงศาวดารสยามที่แต่งในสมัยรัตนโกสินทร์ แยกเป็น 3 รัชกาล คือ
 - 5.2.1 ฉบับรัชกาลที่ 1 มี 4 ส่วน คือ ฉบับพันจันทนุมาศ (เจิม) , ฉบับเจ้าพระยาพิพิธพิชัย , ฉบับพระพันรัตน์ , ฉบับบริดิษมิวเซียม
 - 5.2.2 ฉบับรัชกาลที่ 3 มี 1 ส่วน คือ ฉบับสมเด็จพระปรมานุชิตชิโนรส
 - 5.2.3 ฉบับรัชกาลที่ 4 มี 4 ส่วน คือ ฉบับพระราชหัตถเลขา
- 5.3) พระราชพงศาวดารฉบับอื่นๆ คือ พระราชพงศาวดารกรุงเก่าฉบับ
พระจักรพรรดิพงศ์ (จาด) พงศาวดารเหนือ พงศาวดารโยนก

6. หลักฐานที่เป็นจดหมายเหตุชาวต่างประเทศ หลักฐานพวกนี้เป็นหลักฐานภาษาต่างประเทศ เพราะมีชาวยุโรปหลายชาติเข้ามาติดต่อในสมัยอยุธยา หลักฐานเหล่านี้อยู่ในรูปของบันทึก จดหมายเหตุ จดหมายถึงผู้บังคับบัญชา จดหมายของข้าราชการและพ่อค้า เอกสารทางการทูต บันทึกของมิชชันนารี เช่น จดหมายเหตุของลาลูแบร์ , บันทึกของบาทหลวงเดอ ชัว สี่ , จดหมายเหตุวันวลิต , เอกสารฮอลันดา , ฯลฯ

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือ ของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

การประเมินคุณค่าของหลักฐาน คือ การประเมินหลักฐานผู้ศึกษาประวัติศาสตร์จะใช้ในการตรวจหลักฐานว่ามีคุณค่าและความน่าเชื่อถือเพียงพอหรือไม่ก่อนที่จะนำมาใช้ศึกษาประวัติศาสตร์ วิธีการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ

1) การประเมินภายนอก การพิจารณาจากลักษณะภายนอกของหลักฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ **รู้จักตัวหลักฐานนั้นเป็นอย่างดี รวมทั้งรู้ว่าเป็นหลักฐานจริงหรือปลอม** สิ่งที่ต้องพิจารณาได้แก่

1.1) อายุของหลักฐาน การรู้ว่าหลักฐานสร้างหรือเขียนขึ้นเมื่อไร ทำให้เราตีความสำนวนภาษาที่ใช้ได้ถูกต้อง และเข้าใจสิ่งที่หลักฐานกล่าวถึงโดยอาศัยสภาพแวดล้อมทางประวัติศาสตร์ของยุคสมัยนั้นมาประกอบ

1.2) ผู้สร้างหรือผู้เขียนหลักฐาน การรู้ว่าใครเป็นผู้สร้างหรือผู้เขียนหลักฐานทำให้เราสืบค้นได้ว่า ผู้นั้นมีภูมิหลังอย่างไร เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับเหตุการณ์หรือไม่ มีอคติต่อสิ่งที่สร้างหรือเขียนหรือไม่

1.3) จุดมุ่งหมายของหลักฐาน การรู้จุดมุ่งหมายของหลักฐานช่วยให้ประเมินความน่าเชื่อถือได้ เช่น โคลงที่แต่งขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระมหากษัตริย์ย่อมหลีกเลี่ยงที่จะไม่กล่าวถึงด้านลบของพระมหากษัตริย์องค์นั้น จากหลักฐานที่ยกตัวอย่างมานั้น เมื่อนำมาใช้จะต้องแยกแยะข้อเท็จจริงออกมาให้ได้

1.4) รูปเดิมของหลักฐาน หลักฐานเป็นจำนวนมาไม่ใช้หลักฐานดั้งเดิม แต่ผ่านการคัดลอกต่อๆ กันมาจึงเกิดความคลาดเคลื่อนได้ หลักฐานประเภทพระราชพงศาวดาร ที่ผ่านการชำระมักมีการตัดทอนหรือเพิ่มเติมเนื้อความ แก้ไขสำนวนโวหาร รวมทั้งแทรกทัศนคติของยุคสมัยที่มีการชำระพระราชพงศาวดารนั้นลงไปด้วย ทำให้ผิดไปจากหลักฐานเดิม

2) การประเมินภายใน เป็นการ **ประเมินสิ่งที่ปรากฏบนหลักฐาน** อาทิ ตัวอักษร รูปภาพ ร่องจารึก ตำนาน ว่ามีความน่าเชื่อถือเพียงใด มีข้อความใดที่น่าสงสัย หรือกล่าวไว้ไม่ถูกต้อง

ตัวอย่าง ปีที่สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงสร้าง
พระวิหารวัดจุฬามณี เมืองพิษณุโลก ในพระราชพงศาวดารฉบับ
ต่างๆ ระบุไว้ตรงกันบ้างไม่ตรงกันบ้าง เช่น
พระราชพงศาวดารกรุงสยามจากต้นฉบับของบริติชมิวเซียม
และ พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาฉบับพันจันทนุมาศ (เจิม)
ว่าสร้างเมื่อศักราช 810 ปีมะโรงสัมฤทธิ์ศก (ตรงกับพ.ศ. 1991)
พระราชพงศาวดารกรุงเก่าฉบับหลวงประเสริฐฯ ว่าสร้าง
เมื่อศักราช 826 วอกศก (ตรงกับพ.ศ. 2007)
จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นว่า หลักฐานขึ้นหลังระยะเวลา
ห่างจากหลักฐาน 2 ชิ้นแรก 16 ปี ดังนั้น **ต้องทำการตรวจสอบ
และสืบค้นหลักฐานอื่นมาอ้างอิง** พบว่า หลักฐานทั้งหมดที่ยกมา
เป็นหลักฐานชั้นรอง ควรหาหลักฐานชั้นต้นมาเทียบ คือ ศิลาจารึก
วัดจุฬามณี ปรากฏว่าจารึกระบุว่า พระวิหารวัดจุฬามณีสร้างเมื่อ
“ ศักราช 826 ปีวอกนักษัตร ” ตรงกับพระราชพงศาวดารกรุงเก่า
ฉบับหลวงประเสริฐฯ

สรุปได้ว่า หลักฐานที่ใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ ต้องเป็นหลักฐานที่ให้ข้อมูลที่
เป็นจริง หลักฐานที่ให้ข้อมูลจริงบ้างเท็จบ้าง นำส่วนที่เป็นจริงไปใช้ได้ ส่วนหลักฐานที่เป็นเท็จ
ทั้งหมดไม่นำไปใช้ในการศึกษา

การตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ คือ การทำความเข้าใจว่าหลักฐานทาง
ประวัติศาสตร์ให้ข้อมูลอะไร และข้อมูลนั้นมีความหมายว่าอย่างไร โดยการตีความหลักฐาน แบ่งเป็น
2 ลักษณะ

1) **การตีความขั้นต้น** เพื่อให้ได้ความหมายตามตัวอักษรหรือตามรูปแบบภายนอก
ผู้ตีความควรมีพื้นฐานความรู้ในเรื่องนี้

1.1) การใช้ถ้อยคำและสำนวนโวหาร ถ้อยคำและสำนวนโวหารเป็นสิ่งที่
เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย เป็นหน้าที่ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์ที่ต้องพยายามทำความเข้าใจให้ได้อย่าง
ถูกต้อง

1.2) อิทธิพลของทัศนคติ ค่านิยม และสภาพแวดล้อมในช่วงเวลาที่บันทึกหลักฐาน เช่น หลักฐานประเภทตำนาน

1.3) จุดมุ่งหมายของหลักฐาน การรู้จุดมุ่งหมายของหลักฐานมีประโยชน์ในการตีความด้วย เช่น พระราชพงศาวดาร มักยกย่องสรรเสริญพระมหากษัตริย์มากเป็นพิเศษ

2) การตีความชั้นลึก เป็นการค้นหาทัศนคติของผู้เขียน ที่ไม่เปิดเผยอย่างตรงไปตรงมาอาจมีข้อเท็จจริงบางอย่างแฝงอยู่ การตีความต้องตีความไปตามข้อเท็จจริง ห้ามตีความไปตามแนวคิดที่ตนเองเดาไว้ล่วงหน้า

ลักษณะของข้อมูลที่ได้จากการตีความหลักฐาน

1) ความจริง คือ สิ่งที่มีนัยคงไม่เปลี่ยนแปลง และเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป ไม่มีข้อโต้แย้ง เพราะมีหลักฐานยืนยันแน่นอนจนปราศจากข้อสงสัย

2) ข้อเท็จจริง คือ ความคิด ความเชื่อ หรือข้อมูลที่ต้องการหลักฐานมายืนยันเพื่อพิสูจน์หาความจริง ข้อเท็จจริงจึงต่างกับความจริง เพราะสิ่งที่เป็นความจริงไม่มีหลักฐานอื่นใดที่จะทำให้ความจริงนั้นเปลี่ยนแปลงไป แต่ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงได้เมื่อมีหลักฐานที่ดีกว่าหลักฐานเดิมมาสนับสนุน

3) ความคิดเห็น เป็นสิ่งที่เกิดจากประสบการณ์ ทัศนคติ ค่านิยม อารมณ์ความรู้สึกของบุคคล แล้วแสดงออกมาให้ปรากฏเป็นคำพูดหรือข้อเขียน ซึ่งอาจมีหรือไม่มีหลักฐานประกอบก็ได้

1. ก่อนจะศึกษาเรื่องอะไร จะต้องเข้าใจเรื่องนั้นก่อน (ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร ทำไม)
2. เหตุ-เพราะเหตุใดจึงเกิดเหตุการณ์นั้นขึ้น
3. ผล เมื่อเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นแล้ว ผลเป็นอย่างไร

ใบงานที่ 1.1

เรื่อง วิธีการทางประวัติศาสตร์

คำชี้แจง นักเรียนเติมเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ถูกต้อง และเติมเครื่องหมาย ✕ หน้าข้อความที่ผิด
(ใช้เวลา 10 นาที ข้อละ 1 คะแนน)

-1. วิธีการทางประวัติศาสตร์ หมายถึง กระบวนการสืบค้นเรื่องราวในอดีตของสังคมมนุษย์
-2. สิ่งที่ต้องทำเป็นอันดับแรกของการสืบค้นอดีต คือการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ด้วยวิธีการต่างๆ
-3. วิธีการทางประวัติศาสตร์มีความสำคัญเพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้ศึกษาประวัติศาสตร์เท่านั้น
-4. หลักฐานที่เป็นวัตถุ ได้แก่ หนังสือโบราณ รูปเคารพ มหาวิหาร โครงกระดูกมนุษย์ กระดูกสัตว์
-5. การวิเคราะห์และประเมินคุณค่าหลักฐานจากภายใน คือ การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของหลักฐานว่า มีความน่าเชื่อถือมาก ปานกลาง หรือไม่น่าเชื่อถือทั้งหมด
-6. การประเมินคุณค่าหลักฐานจากภายนอก เป็นการมุ่งวิเคราะห์และพิสูจน์หลักฐานว่าเป็นของลายลักษณ์อักษร หรือไม่
-7. การนำเสนอผลงานความรู้ทางประวัติศาสตร์ที่ค้นพบ เราสามารถเพิ่มความเห็นส่วนตัวได้
-8. การวิเคราะห์ข้อมูลและตีความหลักฐานที่ค้นพบ เป็นการค้นหาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นทางประวัติศาสตร์
-9. หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ได้แก่ โบราณสถาน โบราณวัตถุ คำบอกเล่าของผู้เห็นเหตุการณ์
-10. ลักษณะข้อมูลที่ได้จากการตีความจะต้องเป็นข้อเท็จจริงทั้งหมด

ใบงานที่ 1.2

เรื่อง ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์

คำชี้แจง นักเรียนวิเคราะห์ข้อความต่อไปนี้ว่าอยู่ในขั้นตอนใดของวิธีการทางประวัติศาสตร์ แล้วให้เขียนชื่อขั้นตอนดังกล่าวลงในช่องว่างที่กำหนดให้ (ใช้เวลา 10 นาที ข้อละ 1 คะแนน)

1. แนวทางในการค้นหาคำตอบอย่างมีเหตุผล
.....
2. พบข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์
.....
3. ตรวจสอบและประเมินค่าความน่าเชื่อถือของหลักฐาน
.....
4. ตอบคำถามตามที่วางไว้
.....
5. อธิบายเรื่องที่ศึกษาอย่างมีเหตุผล
.....
6. เขียนรายงานเหตุการณ์การย้ายราชธานีของรัชกาลที่ 1
.....
7. สัมภาษณ์ชาวจีนย่านเยาวราชเกี่ยวกับการทำทองในย่านเยาวราช
.....
8. หมายความว่า วัดไชยวัฒนาราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สร้างขึ้นในสมัยใด
.....
9. สนามหลวง เดิมเรียกว่า ทุ่งพระเมรุ เป็นสถานที่ถวายพระเพลิงพระบรมศพพระเจ้าแผ่นดิน และพระบรมวงศานุวงศ์
.....
10. จดหมายเหตुरัชกาลที่ 4 เป็นหลักฐานชั้นต้น
.....

ใบงานที่ 1.3

เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ค้นพบในเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับ
ความเป็นมาของคำขวัญจังหวัดหนองคาย **หรือ** คำขวัญอำเภอโพนพิสัย ตามประเด็นต่อไปนี้
ให้ถูกต้องครบถ้วนและสมบูรณ์ที่สุด (ใช้เวลา 20 นาที ประเด็นละ 2 คะแนน)

หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบ มีอะไรบ้าง... จัดอยู่ในประเภทใดหรือลักษณะใดบ้าง...

มีลักษณะอย่างไร...

หลักฐานทางประวัติศาสตร์

ประเมินคุณค่าได้...

นักเรียนประเมินคุณค่าของหลักฐานทาง
ประวัติศาสตร์เหล่านั้นว่าอย่างไรบ้าง...

ตีความว่า...

นักเรียนจะอธิบายหรือสรุปข้อมูลจากหลักฐานเหล่านั้น
ได้อย่างไร...เพื่ออธิบายความเป็นมาของคำขวัญ

อ่านเนื้อหาให้เข้าใจก่อนจาก
หน้า 6-12 แล้วไปดูตัวอย่าง
การวิเคราะห์หลักฐาน
ทางประวัติศาสตร์
ได้ที่ภาคผนวกจ้

ใบงานที่ 1.4

เรื่อง การวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

คำชี้แจง นักเรียนอ่านเรื่องราวต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามให้ถูกต้องสมบูรณ์

(ใช้เวลา 10 นาที ข้อละ 2 คะแนน)

พระบาทสมเด็จพระเจ้ากรุงสยาม แลท่านประธานาธิบดีปีปลีกกรุงฝรั่งเศส มีความประสงค์ เพื่อจะระงับความวิวาทซึ่งเกิดขึ้นในสมัยที่ล่วงไปแล้วในระหว่างประเทศทั้งสองนี้ และเพื่อจะผูกพันทางไมตรี อันได้มีหลายร้อยปีแล้ว ในระหว่างกรุงสยามแลฝรั่งเศสนั้นให้สนิทยิ่งขึ้น จึงได้ตั้งเอกอรรคราชทูตผู้มีอำนาจเต็มทั้งสองฝ่าย ให้ทำหนังสือสัญญาฉบับนี้คือ

ฝ่ายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกรุงสยาม ได้ตั้งพระเจ้าน้องยาเธอกรมหลวงเทเวศร์วัชรปราชการณายันตรมหาจักรี และแกรนด์ออฟฟิเซอร์ลียอง คอนเนอร์ ฯลฯ เสนาบดีว่าการต่างประเทศกรุงสยามฝ่ายหนึ่ง

แลฝ่ายประธานาธิบดีปีปลีกกรุงฝรั่งเศส ได้ตั้งมองซิเออร์ เลอร์ชาลส์มารีเลอมิเอร์เดอว์แลร์ ผู้ได้รับเครื่องอิสริยาภรณ์แกรนด์ออฟฟิเซอร์ลียองคอนเนอร์ แลจูลวราภรณ์อรรคราชทูตผู้มีอำนาจชั้นหนึ่ง แลที่ปรึกษาการแผ่นดินอีกฝ่ายหนึ่ง

ที่มา : <http://www.huso.kku.ac.th/thai/researching/data/06.pdf>

1. เหตุการณ์ดังกล่าวเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร

.....

2. หลักฐานที่ปรากฏในเหตุการณ์ดังกล่าว ได้แก่อะไรบ้าง

.....

3. หลักฐานที่ปรากฏในเหตุการณ์ดังกล่าว มีความน่าเชื่อถือมากหรือน้อยเพียงใด

.....

4. เหตุการณ์ดังกล่าว มีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

5. การศึกษาเหตุการณ์ดังกล่าว มีประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างไร

.....

ใบงานที่ 1.5

เรื่อง การสืบค้นข้อมูลโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

คำชี้แจง นักเรียนสืบค้นเรื่องราวในประวัติศาสตร์ไทยมา 1 เรื่อง (กำหนดเองตามความสนใจรายบุคคล) แล้วปฏิบัติตามคำสั่งต่อไปนี้ (ใช้เวลา 1 ชั่วโมง คะแนน 12 คะแนน)

ข้อ 1 เขียนเรื่องราวในประวัติศาสตร์ไทยที่สืบค้นมาพอสังเขปตามประเด็นที่สนใจ (2 คะแนน)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อ 2 วิเคราะห์ใจความสำคัญของเรื่องราวในประวัติศาสตร์ไทยที่สืบค้นมาข้างต้น ดังนี้
(ประเด็นละ 2 คะแนน)

ประเด็นวิเคราะห์	ผลการวิเคราะห์
1. เหตุการณ์ดังกล่าวเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร	
2. หลักฐานที่ปรากฏในเหตุการณ์ดังกล่าว ได้แก่ อะไรบ้าง ได้มาจากที่ใด หลักฐานนี้เกิดขึ้นหรือปรากฏเมื่อใด	
3. หลักฐานที่ปรากฏในเหตุการณ์ดังกล่าว มีความน่าเชื่อถือมากหรือน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด	
4. เหตุการณ์ดังกล่าว มีความสำคัญอย่างไร	
5. การศึกษาเหตุการณ์ดังกล่าว มีประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างไร	

ตัวอย่างที่ 2 การเลือกคำตอบโดยใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์

ข้อ 2.1 การวิเคราะห์ความสำคัญ

....เมืองสุโขทัยนี้ดี ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว เจ้าเมืองบ่เอาจอบในไพร่ ลู่ทางเพื่อน
จูงวัวไปค้า ขี่ม้าไปขาย ใครจักใคร่ค้าช้างค้า ใครจักใคร่ค้าม้าค้า ใครจักใคร่ค้าเงินค้าทองคำ.....

ระบบเศรษฐกิจของสุโขทัยมีลักษณะสำคัญอย่างไร

- ก. ค้าขายสัตว์ป่า ช้าง ม้า
- ข. ค้าขายข้าวเป็นอาชีพหลัก
- ค. ค้าขายเสรี ปลอดภาษี
- ง. ค้าขายทองคำ เศรษฐกิจรุ่งเรือง

เฉลยคำตอบ คือ ค. ค้าขายเสรี ปลอดภาษี

เพราะ ข้อความดังกล่าวได้กล่าวถึงระบบการค้าที่ประชาชนสามารถนำสินค้าอะไรก็ได้
มาทำการค้าขายได้อย่างเสรี และมีคำพูดที่บอกว่าไม่มีการเก็บค่าใช้จ่ายหรือค่าธรรมเนียมใดๆ กับ
ผู้ค้าและประชาชน

ส่วนข้อที่ผิด เนื่องจากในข้อความไม่ได้กล่าวถึงอาชีพหลัก และไม่มีหลักฐานคำพูดใด
ในข้อความที่อ้างว่าค้าขายทองคำจะทำให้เศรษฐกิจรุ่งเรืองแต่อย่างใด

ข้อ 2.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์

ถ้าในแม่น้ำพุทได้ น้ำจะบอกประชาชนริมฝั่งอย่างไร จึงจะทำให้น้ำและประชาชน
ริมฝั่งมีความสุขยืนนาน...

- ก. อย่าเอาฉันทไปขังไว้ ปล่อยฉันทไปตามธรรมชาติเถิด
- ข. นำฉันทไปใช้เท่าที่จำเป็นและช่วยดูแลความสะอาดให้ฉันทด้วย
- ค. นำสิ่งต่าง ๆ มาตกแต่งให้ฉันทสวยงามตามที่ท่านต้องการ
- ง. ฉันทต้องการอยู่ตามลำพัง อย่ามารบกวนกันเลย

เฉลยคำตอบ คือ ข. นำฉันทไปใช้เท่าที่จำเป็นและช่วยดูแลความสะอาดให้ฉันทด้วย

เพราะ เป็นการแสดงให้เห็นถึงการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันไม่ทำลายหรือสร้างความเสียหาย
ให้แก่กัน ส่งผลให้ต่างฝ่ายสามารถดำรงอยู่ต่อไปได้อย่างเป็นสุขและยาวนานตามที่ปรากฏในโจทย์

ส่วนข้อที่ผิด เป็นการแสดงถึงต่างฝ่ายต่างอยู่ไม่เป็นสุข คือ (ก) สื่อถึงความทุกข์ ไม่อยากอยู่
ร่วมกัน และ (ค และ ง) สื่อถึงการอยู่เพียงฝ่ายเดียวโดยอีกฝ่ายไม่ได้ประโยชน์จากอีกฝ่าย กล่าวคือ
ถ้าประชาชนไม่ได้ใช้น้ำเลย ประชาชนก็ไม่สามารถอาศัยอยู่ในบริเวณนี้ได้

ข้อ 2.3 การวิเคราะห์หลักการ

ถ้าหยดไฮโดรคลอริกลงบนหินก้อนหนึ่งแล้วมีฟองเกิดขึ้น เราสามารถคาดคะเนได้ว่า หินก้อนนั้นคือหินชนิดใด...

- ก. หินปูน
- ข. หินทราย
- ค. หินแกรนิต
- ง. หินบะซอลต์

เฉลยคำตอบ คือ ก. หินปูน

เพราะ หินปูนทำปฏิกิริยากับไฮโดรคลอริกแล้วจะทำให้เกิดฟอง

ข้อที่ผิด เนื่องจากไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำปฏิกิริยากับไฮโดรคลอริกแต่อย่างใด

ตัวอย่างที่ 3 การเขียนคำตอบโดยใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์

...หลักฐานที่ใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ ต้องเป็นหลักฐานที่ให้ข้อมูลที่เป็นจริง หลักฐานที่ให้ข้อมูลจริงบ้างเท็จบ้าง นำส่วนที่เป็นจริงไปใช้ได้ ส่วนหลักฐานที่เป็นเท็จทั้งหมดไม่นำไปใช้ในการศึกษา...

จากประโยคที่กล่าวมา ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

3.1) ใจความสำคัญคือ.....

คำตอบ การนำหลักฐานทางประวัติศาสตร์มาใช้ ให้ใช้เฉพาะหลักฐานที่เป็นจริงเท่านั้น

3.2) ถ้าหากมีการนำหลักฐานที่เป็นเท็จมาใช้ จะเกิดอะไรขึ้น

คำตอบ เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ในอดีตไม่ตรงกับความจริงที่เกิดขึ้น ส่งผลต่อความผิดพลาดในการกำหนดความเป็นอยู่ของคนในปัจจุบันและอนาคต

3.3) หลักฐานทางประวัติศาสตร์มีความสำคัญอย่างไร.....

คำตอบ อธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต และกำหนดเหตุการณ์ต่างๆหรือแนวทางการดำเนินชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในปัจจุบันและอนาคต

สามารถศึกษาตัวอย่างการศึกษาเรื่องราวในท้องถิ่น โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ได้ที่ <https://www.slideshare.net/trboy/ss-48685655>

แบบฝึกทักษะที่ 1.1

คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนผังความคิด (Mind Map) เพื่อสรุปความรู้ในหัวข้อ

วิธีการทางประวัติศาสตร์และการวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ (5 คะแนน)

แบบฝึกทักษะที่ 1.2

ข้อ 1 ให้นักเรียนอ่านเรื่องราวต่อไปนี้แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง ครบถ้วนและสมบูรณ์ที่สุด
(ข้อละ 2 คะแนน)

การเลิกทาสในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว นั้นพระองค์มิได้ทรงใช้วิธีที่แตกหักรุนแรง อันจะทำให้เกิดวิกฤตการณ์อันร้ายขึ้นได้ แต่ได้ทรงใช้วิธีที่จะทำให้ทาสหมดไปในเวลาอันกำหนด ในขั้นแรกได้ทรงประกาศพระราชบัญญัติเกษียณอายุลูกทาส ลูกไทย จุลศักราช 1236 (พ.ศ. 2417) ขึ้น พระราชบัญญัตินี้บังคับให้มีการเพิ่มเกษียณอายุลูกทาสที่เกิดในปีที่เสด็จขึ้นเสวยราชสมบัติ คือ ปีมะโรงสัมฤทธิ์ศก ขึ้นเกษียณอายุคือส่วนลดค่าตัวลูกทาส ได้ทรงเริ่มส่วนลดค่าตัวนี้ขึ้น ซึ่งเมื่อได้ลดค่าตัวลูกทาสตามอัตราใหม่นี้แล้วลูกทาสทั้งปวงที่เกิดในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ก็จะเป็นไทแก่ตัวเมื่ออายุครบ 20 ปี ในขณะเดียวกันทาสที่เป็นมาแต่ก่อนรัชกาลของพระองค์ท่านนั้น กฎหมายมิได้กินความไปถึงคงปล่อยให้เป็นทาสต่อไปก่อน เพื่อมิให้เกิดกระทบกระเทือนอย่างรุนแรงในทางเศรษฐกิจ แต่กฎหมายได้บัญญัติให้ทาสที่มีอายุครบ 60 ปี ได้พ้นค่าตัว ไม่ว่าค่าตัวนั้นจะยังเหลือมากน้อยเท่าไรและให้เป็นไท

ที่มา : <http://www.laksanathai.com/book2/p022.aspx>

1.1) (วิเคราะห์ความสำคัญ) ข้าพเจ้ามีความเห็นว่า เหตุการณ์สำคัญของประวัติศาสตร์นี้ คือ

.....

.....

1.2) (วิเคราะห์ความสัมพันธ์) เหตุใดจึงกล่าวได้ว่าพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้นทรงมีพระคุณต่อสังคมไทยและประชาชนชาวไทยเป็นอนันต์

.....

.....

1.3) (วิเคราะห์หลักการ) พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเลิกทาสด้วยวิธีการใด

.....

.....

ข้อ 2 “หลักฐานทางประวัติศาสตร์ ประกอบด้วยหลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร และหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร ในการสะสม และรวบรวมข้อมูล ต่าง ๆ เหล่านี้ นักประวัติศาสตร์ จำเป็นต้องใช้วิจารณ์ญาณของตนสำรวจ เนื่องจากข้อมูลแต่ละประเภทเป็นผลผลิตที่มนุษย์สร้างสรรค์ ขึ้นโดยมีจุดประสงค์ที่แตกต่างกัน ดังนั้นต้องค้นหาต้นตอหรือสาเหตุของข้อมูลอย่างลึกซึ้งเท่าที่จะทำได้ เพื่อป้องกันมิให้ข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ถูกบิดเบือน ...”

จากข้อมูลทีกล่าวนมาจงตอบคำถามต่อไปนี้ (ข้อละ 2 คะแนน)

2.1) (วิเคราะห์ความสำคัญ) ใจความสำคัญของประโยคคืออะไร

.....

.....

.....

2.2) (วิเคราะห์ความสัมพันธ์) หลักฐานทางประวัติศาสตร์มีความสัมพันธ์กับเรื่องราวหรือเหตุการณ์ในอดีตอย่างไร

.....

.....

.....

2.3) (วิเคราะห์หลักการ) นักประวัติศาสตร์ใช้วิธีการอย่างไร เพื่อให้ได้หลักฐานมาอธิบายข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์โดยไม่บิดเบือนไปจากความจริง

.....

.....

.....

แบบทดสอบหลังเรียน

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียง 1 ข้อ (ใช้เวลา 10 นาที)

1. ข้อใดจัดเป็นหลักฐานขั้นต้น primary sources
 - ก. ตำนาน
 - ข. พงศาวดาร
 - ค. วิทยานิพนธ์
 - ง. จดหมายเหตุ
2. อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิจัดเป็นหลักฐานประเภทใด
 - ก. หลักฐานขั้นต้น
 - ข. หลักฐานชั้นรอง
 - ค. หลักฐานปฐมภูมิ
 - ง. หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร
3. หลักฐานลักษณะใดต่อไปนี้ ที่ทำให้การศึกษาทางประวัติศาสตร์มีความน่าเชื่อถือมากที่สุด
 - ก. ตำนาน
 - ข. จารึก
 - ค. เอกสารจีน
 - ง. จดหมายเหตุ
4. งานเขียนทางประวัติศาสตร์ที่บันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ จัดเป็นหลักฐานประเภทใด
 - ก. ตำนาน
 - ข. จดหมายเหตุ
 - ค. จดหมายส่วนตัว
 - ง. พระราชพงศาวดาร
5. การวิพากษ์ข้อมูล (internal criticism) อยู่ในขั้นตอนใดของวิธีการทางประวัติศาสตร์
 - ก. การสังเคราะห์ข้อมูล
 - ข. การรวบรวมข้อมูล
 - ค. การตีความหลักฐาน
 - ง. การประเมินคุณค่าของหลักฐาน

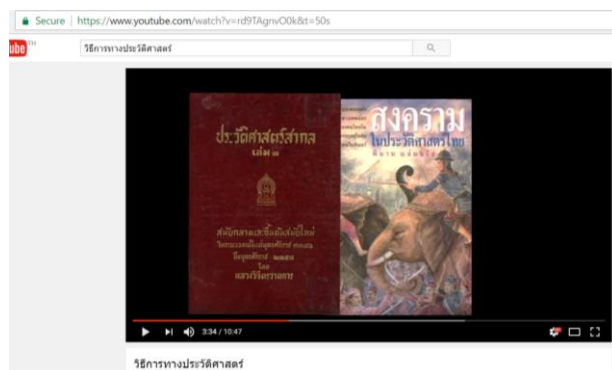
6. เมื่อ พ.ศ. 2475 เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น สมชายค้นหาหนังสือที่ห้องสมุดและอินเทอร์เน็ต การกระทำของสมชายอยู่ใน ขั้นตอนใดของวิธีการทางประวัติศาสตร์
- ก. การกำหนดปัญหา
 - ข. การตีความหลักฐาน
 - ค. การรวบรวมหลักฐาน
 - ง. การเรียบเรียงและนำเสนอ
7. วัฒนธรรมมีความสำคัญอย่างไร ประโยคนี้อยู่ในขั้นตอนใดของวิธีการทางประวัติศาสตร์
- ก. การกำหนดปัญหา
 - ข. การตีความหลักฐาน
 - ค. การรวบรวมหลักฐาน
 - ง. การตรวจสอบและประเมินคุณค่าของหลักฐาน
8. เมื่อมีการตรวจสอบและประเมินคุณค่าของหลักฐานแล้ว ขั้นตอนต่อไปจะอย่างไร
- ก. กำหนดปัญหา
 - ข. ตีความหลักฐาน
 - ค. รวบรวมหลักฐาน
 - ง. เรียบเรียงและนำเสนอ
9. ข้อใดเป็นวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่แตกต่างจากวิธีการทางวิทยาศาสตร์
- ก. การกำหนดเรื่องที่จะศึกษา
 - ข. การตีความเพื่อตอบปัญหา
 - ค. การค้นหาและรวบรวมจากหลักฐานต่าง ๆ
 - ง. ตรวจสอบ วิเคราะห์ และประเมินคุณค่าของหลักฐาน
10. ถ้าวิธีการทางวิทยาศาสตร์เป็นสรุปผลการทดลองเป็นข้อความรู้ วิธีการทางประวัติศาสตร์ คืออะไร
- ก. การนำเสนอ
 - ข. การกำหนดปัญหา
 - ค. การตีความหลักฐาน
 - ง. การรวบรวมหลักฐาน

จบการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะเล่มที่ 1

แหล่งเรียนรู้แนะนำเพิ่มเติม

1. ศึกษาการแบ่งประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์จากเว็บไซต์
http://www.baanjomut.com/library_2/extension-4/assortment_of_historical_evidence/index.html
2. ศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ <http://www.thaigoodview.com/node/157142>
3. ศึกษาวิธีการทางประวัติศาสตร์และการสืบค้นหลักฐานทางประวัติศาสตร์
จากการดูวิดีโอใน <https://www.youtube.com/watch?v=rd9TAgnvO0k&t=50s>

4. ศึกษาเนื้อหาในหนังสือเรียน รายวิชา ประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6
5. สืบค้นเรื่องราวประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

แบบบันทึกคะแนนการใช้แบบฝึก

คำสั่ง ให้นักเรียนบันทึกคะแนนจากทำกิจกรรมในแบบฝึกทักษะลงในตารางต่อไปนี้

ผลงาน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	ร้อยละ	ระดับคุณภาพ
ใบงานที่ 1.1	10			
ใบงานที่ 1.2	10			
ใบงานที่ 1.3	6			
ใบงานที่ 1.4	10			
ใบงานที่ 1.5	12			
แบบฝึกที่ 1.1	5			
แบบฝึกที่ 1.2	12			
แบบทดสอบ	10			
รวม	75			

*** ผลการประเมิน ผ่าน คือ ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป

ตารางแปลผลการประเมิน

ช่วงคะแนนที่ได้ (ร้อยละ)	คะแนน	ระดับคุณภาพ
ร้อยละ 90.00 ขึ้นไป	5	ดีเยี่ยม
75.00-89.99	4	ดีมาก
60.00-74.99	3	ดี/ปานกลาง
50.00 -59.99	2	พอใช้
น้อยกว่าร้อยละ 50.00	1	ต่ำ/ต้องปรับปรุง

ข้อปฏิบัติหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ

ถ้าทำคะแนนได้ร้อยละ 80.00 ขึ้นไป ถือว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ในระดับดีมาก

และผ่านเกณฑ์ที่กำหนด สามารถไปเรียนแบบฝึกเล่มถัดไปได้เลย

แต่ถ้าทำคะแนนได้น้อยกว่าร้อยละ 80.00 นักเรียนต้องกลับไปทบทวนการเรียนรู้จากแบบฝึกทักษะเล่มที่ 1 นี้อีกครั้ง จนกว่าจะผ่านเกณฑ์จึงจะไปเรียนในแบบฝึกที่ 2 ได้

รายการอ้างอิง

- ประสิทธิ์ เอื้อตระกูลวิทย์. (2558). **ประวัติศาสตร์ไทย 4-6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6**. พิมพ์ครั้งที่ 1. เอ็มพันธ์ : กรุงเทพมหานคร.
- ณรงค์ พ่วงพิศ และวุฒิชัย มูลศิลป์. (ม.ป.ป.). **ประวัติศาสตร์ไทย ม.4-ม.6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6**. พิมพ์ครั้งที่ 4. อักษรเจริญทัศน์ : กรุงเทพมหานคร.
- _____. (ม.ป.ป.). **คู่มือครู อจท ประวัติศาสตร์ไทย ม.4-ม.6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6**. พิมพ์ครั้งที่ 4. อักษรเจริญทัศน์ : กรุงเทพมหานคร.
- เสนห์ ฉวยกระโทก. (2556). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ รัตนโกสินทร์ และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับผังความคิด**. ปรินญานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

เว็บไซต์อ้างอิงที่มาจากภาพและข้อมูล

- <https://writer.dek-d.com/mookaz/story/viewlongc.php?id=773465&chapter=2>
- <https://sites.google.com/site/prawatistrsaki05/baeb-thdsxb-hlang-reiyn>
- http://61.19.238.72/chalengsak/units/unit4/chapter4/history/history_4.html
- http://www.thaigoodview.com/library/teachershow/bangkok/malaiwan_c/historym1/unit01_03.html
- <http://jariya139.blogspot.com/2013/09/historical-sources-1.html>
- https://docs.google.com/presentation/d/1VSqSNdBX1TwNUKy3tx68pANcXNp_WWYpF-oNRwA_mwU/edit#slide=id.p
- <https://sites.google.com/site/kruchuychay/innovation/unit-one-the-history-education>

ภาคผนวก

ตัวอย่างการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์และการวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์

ภาพสะพานข้ามแม่น้ำแคว
ภาพจาก : travel.trueonline.com

ตัวอย่างการศึกษาเรื่องราวในท้องถิ่นโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์
รายวิชา ส16103 ประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นายธนวุฒิ รัตนดอน โรงเรียนบ้านคู (สหราษฎร์วิทยา) สพป. นครราชสีมา เขต 3

สาระสำคัญ

- วิธีการทางประวัติศาสตร์สามารถทำให้ทราบเรื่องราวในท้องถิ่นได้โดยตรงตามความเป็นจริง

นายธนวุฒิ รัตนดอน โรงเรียนบ้านคู (สหราษฎร์วิทยา) สพป. นครราชสีมา เขต 3

ทบทวนความรู้วิธีการศึกษาทางประวัติศาสตร์

กำหนดหัวข้อ

ตั้งเรื่องราวที่จะศึกษา

รวบรวมข้อมูล

สอบถามข้อมูลจากผู้รู้ ค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร เว็บไซต์

ตรวจสอบข้อมูล

เปรียบเทียบความน่าเชื่อถือข้อมูล และความถูกต้อง

จัดลำดับข้อมูล

เรียงลำดับช่วงเวลาที่เกิดขึ้นของเหตุการณ์

นำเสนอข้อมูล

นำข้อมูลทางการศึกษาออกนำเสนอ

นายธนวุฒิ รัตนดอน โรงเรียนบ้านตู๋ (สหราษฎร์วิทยา) สพป.นครราชสีมา เขต 3

การศึกษาเรื่องราวในท้องถิ่นโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

ภาพสะพานข้ามแม่น้ำแคว

ภาพจาก : travel.truelife.com

นายธนวุฒิ รัตนดอน โรงเรียนบ้านตู๋ (สหราษฎร์วิทยา) สพป.นครราชสีมา เขต 3

การศึกษาเรื่องราวในท้องถิ่นโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

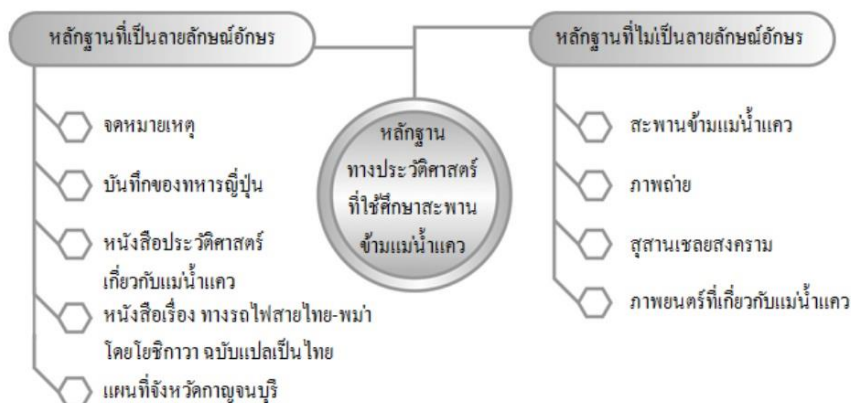

- การกำหนดหัวข้อเพื่อศึกษาเรื่องราวในท้องถิ่นเกี่ยวกับสะพานข้ามแม่น้ำแคว นักเรียนจะตั้งหัวข้อว่าอย่างไร
- สะพานข้ามแม่น้ำแควสร้างขึ้นเมื่อใด เพราะเหตุใด

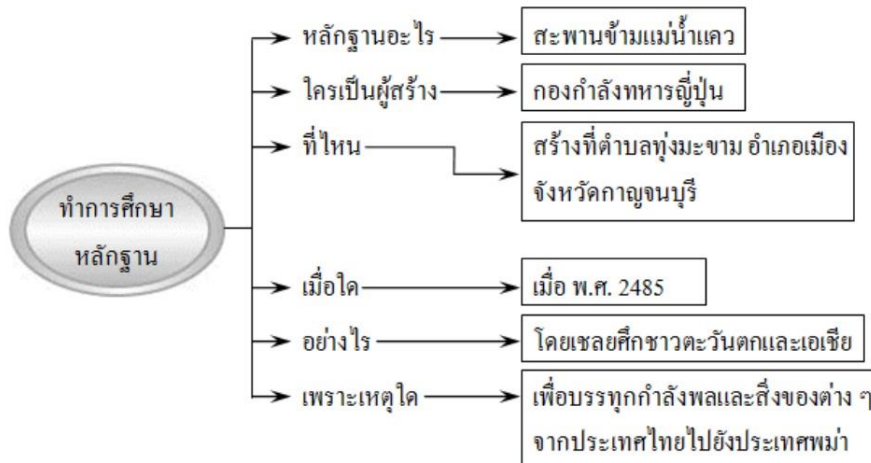
นายธนวุฒิ รัตนดอน โรงเรียนบ้านคู (สหราษฎร์วิทยา) สพป.นครราชสีมา เขต 3

การรวบรวมข้อมูลและหลักฐานที่ต้องใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสะพานข้ามแม่น้ำแควมีอะไรบ้าง

นายธนวุฒิ รัตนดอน โรงเรียนบ้านคู (สหราษฎร์วิทยา) สพป.นครราชสีมา เขต 3

การตรวจสอบข้อมูลและหลักฐานที่ต้องใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสะพานข้ามแม่น้ำแควมีอะไรบ้าง

นายธนวุฒิ รัตนดอน โรงเรียนบ้านดู่ (สหราษฎร์วิทยา) สพ.น.นครราชสีมา เขต 3

ให้นักเรียนร่วมกันตีความ และจัดลำดับข้อมูลเกี่ยวกับหลักฐาน และข้อมูลสะพานข้ามแม่น้ำแคว

1	2
กองทัพญี่ปุ่นเป็นผู้สร้างสะพานข้ามแม่น้ำแคว ที่ตำบลท่ามะขาม อำเภอมือง จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อ พ.ศ. 2485 ด้วยแรงงานเชลยศึก เพื่อเดินทางจากประเทศไทยไปประเทศพม่า	ไทยกับญี่ปุ่นร่วมเป็นพันธมิตรในสงครามโลกครั้งที่สอง ไทยจึงทำความตกลงกับญี่ปุ่นให้มีการสร้างทางรถไฟเชื่อมต่อระหว่างประเทศไทยกับประเทศพม่า

นายธนวุฒิ รัตนดอน โรงเรียนบ้านดู่ (สหราษฎร์วิทยา) สพ.น.นครราชสีมา เขต 3

การจัดลำดับข้อมูลในการศึกษาประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสะพานข้ามแม่น้ำแควมีอะไรบ้าง

นายธนวุฒิ รัตนดอน โรงเรียนบ้านดู่ (สหราษฎร์วิทยา) สพ.น.นครราชสีมา เขต 3

ข้อสรุปที่ได้เพื่อเป็นข้อมูลนำเสนอ ในการศึกษาประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสะพานข้ามแม่น้ำแควมีอะไรบ้าง

- สะพานข้ามแม่น้ำแควสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2485 ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยกองทัพญี่ปุ่นได้เกณฑ์เชลยศึกมาสร้างสะพานข้ามแม่น้ำแคว เพื่อเป็นเส้นทางลำเลียงกองกำลังทหารและอาวุธเข้าประเทศพม่า

นายธนวุฒิ รัตนดอน โรงเรียนบ้านดู่ (สหราษฎร์วิทยา) สพ.น.นครราชสีมา เขต 3

สรุปความรู้

- วิธีการทางประวัติศาสตร์สามารถนำมาใช้ศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ทำให้ทราบเรื่องราวความเป็นมาของท้องถิ่นได้

นายธนวุฒิ รัตนดอน โรงเรียนบ้านตู๋ (สหราษฎร์วิทยา) สพป.นครราชสีมา เขต 3

นักเรียนคิดว่าสงครามได้ทิ้งร่องรอยอดีตอะไรบ้าง
ให้เราได้ศึกษาเพื่อเป็นข้อเตือนใจ

นายธนวุฒิ รัตนดอน โรงเรียนบ้านตู๋ (สหราษฎร์วิทยา) สพป.นครราชสีมา เขต 3

ทบทวนความรู้เกี่ยวกับหลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์

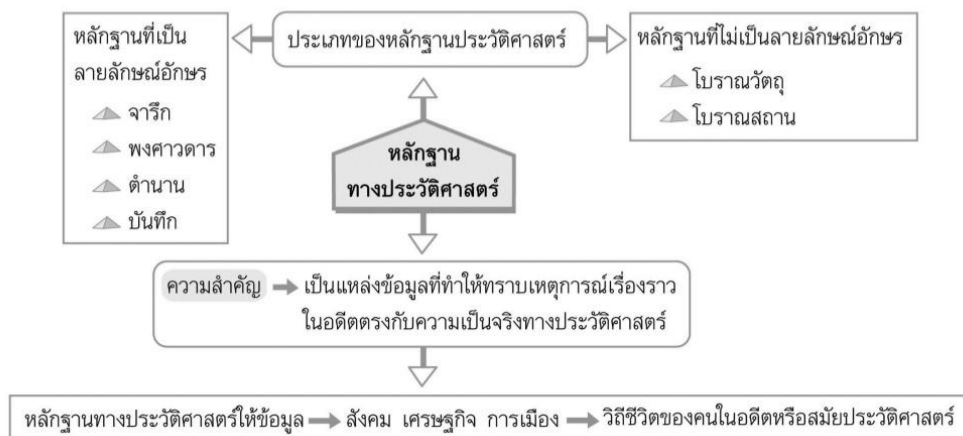

- หลักฐานที่ใช้ศึกษาประวัติศาสตร์มีกี่ประเภทอะไรบ้าง
- มี 2 ประเภท คือ หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร และ หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร
- หลักฐานทางประวัติศาสตร์มีความสำคัญอย่างไร
- เป็นแหล่งข้อมูลที่ทำให้ทราบเหตุการณ์เรื่องราวในอดีตตรงกับความเป็นจริงทางประวัติศาสตร์
- หลักฐานทางประวัติศาสตร์ให้ข้อมูลอะไรบ้าง
- สังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวิถีชีวิตของคนในอดีตหรือสมัยประวัติศาสตร์

นายธนวุฒิ รัตนดอน โรงเรียนบ้านคู (สหราษฎร์วิทยา) สพป.นครราชสีมา เขต 3

สรุปความรู้เกี่ยวกับหลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์

นายธนวุฒิ รัตนดอน โรงเรียนบ้านคู (สหราษฎร์วิทยา) สพป.นครราชสีมา เขต 3

ประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์

เกาะรัตนโกสินทร์ - ประวัติศาสตร์ชาติไทย สมัยรัตนโกสินทร์

วิดีโอจาก : <https://www.youtube.com/watch?v=hYXpwWZFqY>

นายธนวุฒิ รัตนดอน โรงเรียนบ้านดู่ (สหราษฎร์วิทยา) สพป.นครราชสีมา เขต 3

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

- จารึกอะไรบ้างที่เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์
- ศิลาจารึกวัดโพธิ์ จารึกวัดสมุหนิมิต จารึกลานทอง วัดพระศรีรัตนมหาธาตุสุพรรณบุรี
- พงศาวดาร เป็นเรื่องราวบันทึกเกี่ยวกับเหตุการณ์ของใคร
- เป็นการจดบันทึกเกี่ยวกับเรื่องราวของพระมหากษัตริย์
- กฎหมายตราสามดวงมีความเป็นมาอย่างไร เกี่ยวข้องกับผู้ใด
- เป็นกฎหมายที่ใช้มาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา และได้มาชำระใหม่ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (รัชการที่ 1) เพื่อใช้ในการปกครอง ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชการที่ 5) ได้ปฏิรูปการเมืองการปกครอง กฎหมายตราสามดวงจึงถูกยกเลิกไป

นายธนวุฒิ รัตนดอน โรงเรียนบ้านดู่ (สหราษฎร์วิทยา) สพป.นครราชสีมา เขต 3

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

- พระราชนิพนธ์ไกลบ้านเป็นบันทึกเหตุการณ์ของพระมหากษัตริย์พระองค์ใดสำคัญอย่างไร กล่าวถึงเหตุการณ์อะไร
- เป็นพระราชนิพนธ์ลายพระราชหัตถเลขาในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งเสด็จประพาสยุโรปครั้งที่ 2 เมื่อปี พ.ศ. 2450 พระราชทานแก่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้านิภานภดล กรมขุนอุทัยพงศ์เสด็จขัตติยานารี ผู้ซึ่งสนองพระเดชพระคุณสมเด็จพระบรมชนกนาถในตำแหน่งเลขาธิการฝ่ายใน รวมจำนวน 43 ฉบับ เสด็จประพาสยุโรปเป็นระยะเวลา 225 วัน ทรงพระราชนิพนธ์เกี่ยวกับพระราชภารกิจแต่ละวันนับตั้งแต่เสด็จลงเรือพระที่นั่งมหาจักรีออกจากกรุงเทพมหานคร ผ่านประเทศต่าง ๆ โดยทางเรือและรถไฟตามลำดับ ได้แก่ ประเทศสิงคโปร์ อิตาลี สวิตเซอร์แลนด์ เยอรมนี ฝรั่งเศส อังกฤษ เบลเยียม เดนมาร์ก และประเทศนอร์เวย์

นายธนวุฒิ รัตนดอน โรงเรียนบ้านดู่ (สหราษฎร์วิทยา) สพป.นครราชสีมา เขต 3

สรุปหลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร สมัยรัตนโกสินทร์ที่มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์

หลักฐานที่เป็นโบราณวัตถุ

☐

☐ พระแก้วมรกต

☐ ธนบัตร

☐ เหรียญกษาปณ์

หลักฐานที่เป็นโบราณสถาน

☐

☐ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

☐ พระที่นั่งอนันตสมาคม

☐ พระที่นั่งวิมานเมฆ

☐ อนุสาวรีย์ต่างๆ ที่สร้างในสมัยรัตนโกสินทร์

นายธนวุฒิ รัตนดอน โรงเรียนบ้านดู่ (สหราษฎร์วิทยา) สพป.นครราชสีมา เขต 3

สรุปความรู้

- หลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ ประกอบด้วยหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร และหลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร

นายธนวุฒิ รัตนดอน โรงเรียนบ้านดู่ (สหราษฎร์วิทยา) สพป.นครราชสีมา เขต 3

หลักฐานทางประวัติศาสตร์มีความสำคัญกับชาติอย่างไร

นายธนวุฒิ รัตนดอน โรงเรียนบ้านดู่ (สหราษฎร์วิทยา) สพป.นครราชสีมา เขต 3

การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์
รายวิชา ส 16103 ประวัติศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นายธนวุฒิ รัตนดอน โรงเรียนบ้านตู (สหราษฎร์วิทยา) สพป. นครราชสีมา เขต 3

สาระสำคัญ

- การกำหนดหัวข้อ รวบรวมข้อมูล ตรวจสอบข้อมูล ลำดับข้อมูล และนำเสนอข้อมูลเป็นลำดับขั้นตอนวิธีการศึกษาทางประวัติศาสตร์

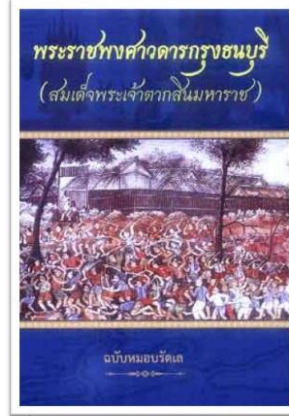
นายธนวุฒิ รัตนดอน โรงเรียนบ้านตู (สหราษฎร์วิทยา) สพป.นครราชสีมา เขต 3

แหล่งข้อมูลทางประวัติศาสตร์ดังกล่าว มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ใดบ้าง

- ศิลาจารึก
- พงศาวดาร

ที่มา : <http://image.dok-d.com/23/2301817/103521984>

ที่มา : http://www.kosit.com/product_detail_0_0_1861435

นายธนวุฒิ รัตนดอน โรงเรียนบ้านคู (สหราษฎร์วิทยา) สพป.นครราชสีมา เขต 3

ถ้านักเรียนต้องการศึกษาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ สามารถศึกษาได้จากแหล่งใดบ้าง

- ห้องสมุด
- หอสมุดแห่งชาติ
- พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ มหาวิรุณศ จังหวัดนครราชสีมา

นายธนวุฒิ รัตนดอน โรงเรียนบ้านคู (สหราษฎร์วิทยา) สพป.นครราชสีมา เขต 3

หลักฐานทางประวัติศาสตร์ใดบ้างที่เป็นลายลักษณ์อักษร

- จารึก
- พงศาวดาร
- ตำนาน
- บันทึกส่วนบุคคล

พระไตรปิฎกใบลาน

ที่มา : <http://sanchanapisek.or.th/wp6/sub/book/book.php?book=16&chap=28&page=t16-2-detail.html>

นายธนวุฒิ รัตนดอน โรงเรียนบ้านดู่ (สหราษฎร์วิทยา) สพป.นครราชสีมา เขต 3

หลักฐานทางประวัติศาสตร์ใดบ้างที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร

- เจดีย์
- พระพุทธรูป
- กำแพงเมือง
- เครื่องสังคโลก

พระเจดีย์วัดบวรนิเวศวิหาร

ที่มา : http://www.watbowon.com/travel/great_chedi2.htm

นายธนวุฒิ รัตนดอน โรงเรียนบ้านดู่ (สหราษฎร์วิทยา) สพป.นครราชสีมา เขต 3

การศึกษาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ไทย สามารถศึกษาได้จากแหล่งข้อมูลใด

- ห้องสมุด
- ศูนย์วัฒนธรรม
- ศาสนสถาน
- หอสมุดแห่งชาติ

อุทยานประวัติศาสตร์ พิมาย จังหวัดนครราชสีมา

ที่มา : <https://plus.google.com/105963727601872330941/about?gl=th&hl=en>

นายธนวุฒิ รัตนดอน โรงเรียนบ้านคู (สหราษฎร์วิทยา) สพป.นครราชสีมา เขต 3

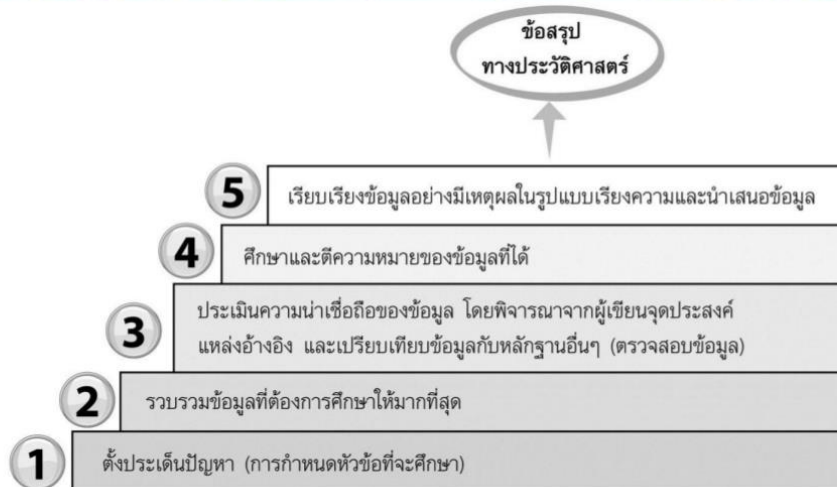
ให้นักเรียนหลักฐานทางประวัติศาสตร์ต่อไปนี้ เป็นหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่เป็นลายลักษณ์อักษร

• จารึก	• บันทึกส่วนบุคคล
• พงศาวดาร	• พระพุทธรูป
• เจดีย์	• กำแพงเมือง
• เครื่องสังคโลก	• ตำนาน

นายธนวุฒิ รัตนดอน โรงเรียนบ้านคู (สหราษฎร์วิทยา) สพป.นครราชสีมา เขต 3

แผนภาพสรุปความรู้เกี่ยวกับวิธีการทางประวัติศาสตร์

วิธีการทางประวัติศาสตร์

นายธนวุฒิ รัตนดอน โรงเรียนบ้านคู (สหราษฎร์วิทยา) สพป.นครราชสีมา เขต 3

นักเรียนต้องการเป็นนักประวัติศาสตร์หรือไม่
เพราะเหตุใด

นายธนวุฒิ รัตนดอน โรงเรียนบ้านคู (สหราษฎร์วิทยา) สพป.นครราชสีมา เขต 3